

Falucsúfoló mondások a Sárrét környékéről

Miként az ország más vidékein, úgy a Sárréten is szokás volt ezelőtt, hogy egyik falu a másik bosszantására hosszú évtizedekig, sőt évszázadon át elemlegetett valamely ott megtörtént együgyű esetet, véletlen tévedést, a kipécézettek hiúságát sértő kicsiséget, vagy némely agyafúrt embertől szélnek eresztett alaptalan kitalálást. A csúfolódás alapját képező történet – való, vagy kitalált, – többnyire feledésbe merült már, csak ritka esetben él még.

A **sárrétudvariakról** azt beszélgették, hogy hízó helyett a talicskát perzselték meg. Egyik ottani háznál ugyanis szokás ellenére akkor tértek be a pitarba pálinkázni, amikor leszúrták a hízót és a perzseléshez való szalmával már be is hintették. Valamelyik tréfakedvelő szomszéd megleste ezt, s ezen rövid idő alatt átvette magát a kerítésen, kirántotta a szalma alól a szép hízót, félrehúzta a kazal mögé és a talicskát tette a helyére. A gazda aztán e fölött gyújtotta meg a tüzet. Az egész falut szégyenbe mártották ily módon, mivel híre csakhamar dobra került.

A **bajomiakat** gyékényrágóknak csúfolták, mert szegényebb sorsú lakói, akiknek a gyékényszövés, kosárkötés jelentős jövedelmű foglalkozása volt a múltban, örökösen e rétségi növényvel foglalatoskodtak. Ezek nem is igen hederítettek a csúfolódásra, de annál inkább tűzbe jöttek ezen mezőváros nemeseinek és szabadhajdúinak rátarti ivadékai.

Egy időben a **bárándi** asszonyok közül többen tojás-szedőnek csaptak fel. Nagy kaskákkal végig házalták a szomszédos falvakat, összevásárolták a tojást és kofálkodtak vele. Ezért kiabálják a bárándi fattyúk után mai napig, hogy: *tojásosok*. Így hoztak az asszonyok szégyent a legényekre.

Dancsháza pedig azért került hírbe, mert ott *lapáton tartják a kutyákat ugatni*. Különböket egyet sem vakkantanának.
A papot meg puttonyban hordták.

De legnagyobbat nevettek a sárrétiak **Tépe** rovására. Az ottaniak ugyanis *megborotválták a lámpaüveget*, talán azért, mert már igen kormos volt. Úgy vélik, hogy akkoriban történt ez, amikor a petróleumlámpa létezéséről a mocsarakkal elzárt vidékünkön is kezdtek tudomást venni és a tépeiek is szereztek be egyet a helységháza számára, a notárius önkéntes elszánással

vállalván magára annak kezelését.

Legelterjedtebbek azok a csúfolódások, amelyeket hasonlatképpen szoktak rámondani valamire. Pl: *Könyököl, mint a kabai kutya a gerágyán. Lábalatt van, mint a kabai ember Debrecenben. Leégett, mint Kaba. Helyben van, mint Kaba.* (Vajjon mi lehet az oka, hogy erre a községre kígyót- békát rákiáltottak?)

Megszokta, mint Nádudvar az égést. Egy kapában maradt, mint a szoboszlai tengeri. (Elfelejtették, hogy vajjon hányszor is kapálták már, felesleges fáradságtól viszont kímélték magukat.)

Tarka-barka, mint a szováti kutya farka. Megkönnyezte, mint a tépeiek a szilvóriumot. Megvannak, mint a sápiak pap nélkül.

Még ezen cím alá tartozó rigmust is hajtogatnak a sárrétiak:

Kaba kapta,

Tetétlent a földhöz csapta,

Sáp siratta,

Báránd bámulta,

Bajom, Rábé kacagta.

Valamikor sok rebellió esett e csúfolódások miatt. Szomszédos falvakat uszított egymás iránti pusztító gyűlölködésbe. Megtörtént, hogy országos vásár egész sokadalmá összekasztotta a lőcsőt, ha a tabernában valamely vállalkozó kedvű, kurázsiz legény elkurjantott egy-egy alkalmas csúfolódást. Nem csak a férfiak buzdultak fel, hanem még a nyelveesebb fehérnépek is egymás kontyába ragadtak. A szilaj legények még inkább számoltatták egymást ezek miatt, amikor ünnepnapokon három-négy közeli faluból összegyűlekeztek valamelyik határbeli

Falucsúfoló mondások a Sárrét környékéről

Írta: Szűcs Sándor

2021. szeptember 05. vasárnap, 09:48 - Módosítás: 2021. szeptember 05. vasárnap, 09:52

csárdában.

Ma már erejüket veszítették az ilyen csúfolódások. Talán csak a **csökmői** legényeket bírja még elszánt cselekedetre a *sárkányhúzás* országszerte ismeretes históriája.

Forrás: Debreceni Szemle X. évfolyam, 6-7. szám. 1936. 148-149.